

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 268

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 18 martie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 43 din 27 ianuarie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 51 alin. (2), (3) și (8) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	2–5
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
367.	— Hotărâre privind stabilirea unor condiții de asigurare a protecției temporare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor....	6–8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 43

din 27 ianuarie 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 51 alin. (2), (3) și (8) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi

Mona-Maria Pivniceru	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 51 alin. (2), (3) și (8) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, excepție ridicată de Petruș Bălănică în Dosarul nr. 1.710/88/2017 al Curții de Apel Constanța — Secția I civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 236D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că autorul excepției de neconstituționalitate a depus la dosar concluzii scrise în susținerea admiterii criticilor formulate.

4. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul Curții Constituționale nr. 1.963D/2019, având un obiect similar al excepției de neconstituționalitate, excepție ridicată de Gheorghe-Radu Săsăran în Dosarul nr. 486/59/2019 al Curții de Apel Timișoara — Secția litigii de muncă și asigurări sociale.

5. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

6. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 236D/2019 și nr. 1.963D/2019, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.963D/2019 la Dosarul nr. 236D/2019, care este primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții Constituționale acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care arată că nu se poate vorbi despre o situație discriminatorie, câtă vreme situațiile juridice premisă sunt diferite.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

8. Prin Încheierea din 10 decembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.710/88/2017, **Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 51 alin. (2), (3) și (8) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea**

Curții de Conturi. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Petruș Bălănică într-o cauză având ca obiect „obligația de a face”, în contradictoriu cu Curtea de Conturi a României și Casa Județeană de Pensii Tulcea.

9. Prin Încheierea din 26 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 486/59/2019, **Curtea de Apel Timișoara — Secția litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 51 alin. (3) și (8) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Gheorghe-Radu Săsăran cu ocazia soluționării unei cereri de revizuire formulate în contradictoriu cu Curtea de Conturi a României.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia consideră că reglementarea criticată din Legea nr. 94/1992 este neconstituțională, întrucât se instituie un tratament discriminatoriu între auditorii publici externi aflați într-o situație identică din punctul de vedere al vechimii la Curtea de Conturi [minimum 4 ani, conform art. 51 alin. (3) din Legea nr. 94/1992], tratament generat de locul în care își desfășurau activitatea la momentul ieșirii la pensie. Susțin, astfel, că auditorilor cu minimum 4 ani vechime care la data pensionării activau în cadrul Curții de Conturi li se creează o situație mai avantajoasă (fiind privilegiați), întrucât aceștia pot beneficia de pensie de serviciu cu penalitatea de 1% pentru perioada lipsă până la vechimea de 14 ani, în timp ce auditorii care la data pensionării nu mai lucrau la Curtea de Conturi, având o altă ocupație, nu beneficiază — în condiții egale de vechime în specialitate — de pensia de serviciu, aplicându-se art. 51 alin. (8) cu trimitere la alin. (2) din Legea nr. 94/1992. Autorii excepției apreciază că acest tratament preferențial nu are nicio justificare obiectivă sau rezonabilă, elementul determinant pentru acordarea pensiei de serviciu fiind constituit de vechimea în funcția de auditor public extern la Curtea de Conturi, iar nu faptul că la momentul ieșirii la pensie acesta mai lucrează sau nu în respectiva instituție, rațiunea acestei disocieri neputând fi fidelizarea personalului. Învederează faptul că, dacă s-ar considera că acordarea pensiei de serviciu persoanelor care au o vechime între 4 și 14 ani la Curtea de Conturi ar fi condiționată de obligativitatea ca la data ieșirii la pensie ele să fie încadrate la această instituție, acest fapt ar fi în contradicție cu rațiunea pentru care se acordă pensia de serviciu.

11. Autorii excepției invocă jurisprudența instanței de contencios constituțional prin care s-a reținut că principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Or, în spețe, situația nu este una diferită, fiind vorba de persoane care au avut aceeași calitate, de auditor public extern, cu aceeași vechime, de minimum 4 ani, deosebirea fiind perioada în care s-a deținut această calitate. În acest context, apreciază că nu este justă această diferențiere de tratament, întrucât

vechimea în muncă este cea care dă naștere dreptului la pensie de serviciu, și nu momentul în care s-a deținut calitatea de auditor public extern.

12. Se susține, de asemenea, că sistemul pensiilor de serviciu a fost realizat prin transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 86/378/CEE a Consiliului, modificată prin Directiva 96/97/CE a Consiliului, fiind avute în vedere calitatea specială prevăzută de lege pentru a beneficia de această pensie, vechimea minimă în anumite funcții de specialitate, iar cuantumul pensiei de serviciu să fie garantat fără raportare la stagiul de cotizare. Față de aceste criterii, consideră că este lipsit de rațiune ca locul (instituția) în care se desfășoară activitatea la momentul ieșirii la pensie să fie un criteriu de acordare a pensiei de serviciu, cu ignorarea regimului strict al activității profesionale, absența sau limitarea unor drepturi, existența unor incompatibilități și interdicții pe parcursul carierei profesionale a auditorului public extern, stabilite prin acte normative, precum și responsabilitățile ridicate și riscurile profesiei.

13. **Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă** nu și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate invocată, pronunțându-se doar în ceea ce privește admisibilitatea acesteia.

14. **Curtea de Apel Timișoara — Secția litigiilor de muncă și asigurări sociale** apreciază că dispozițiile criticate din Legea nr. 94/1992 sunt constituționale.

15. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 51 alin. (2), (3) și (8) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 3 aprilie 2014, care au următorul cuprins:

— Art. 51 alin. (2), (3) și (8): „(2) *Persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern pe o durată de cel puțin 14 ani în cadrul Curții de Conturi beneficiază, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare. Veniturile care constituie baza de calcul al pensiei de serviciu nu includ sporul de risc și suprasolicitarea neuropsihică de 50% și nici majorarea de până la 75% din salariul de bază, câștigat în instanță.*

(3) *De pensia de serviciu prevăzută la alin. (2) beneficiază și persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, din care la Curtea de Conturi minimum 4 ani, caz în care cuantumul pensiei prevăzut la alin. (2) va fi micșorat cu 1% pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 14 ani. (...)*

(8) *Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime în specialitate în cadrul Curții de Conturi, prevăzute la alin. (2), beneficiază, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au avut sau au o altă ocupație. În acest caz, baza de calcul al pensiei de serviciu o reprezintă media veniturilor brute lunare din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de auditorii publici externi aflați în activitate în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă unde și-a desfășurat activitatea solicitantul, înaintea eliberării din funcția de auditor public extern. (...)*

19. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, aceste prevederi contravin dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) potrivit cărora „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*”

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că prevederile criticate din Legea nr. 94/1992 au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, în acest sens fiind Decizia nr. 470 din 17 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 143 din 24 februarie 2020, Decizia nr. 485 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1268 din 21 decembrie 2020, sau Decizia nr. 304 din 11 mai 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 678 din 9 iulie 2021, decizii prin care au fost respinse, ca neîntemeiate, criticile formulate.

21. Prin jurisprudența precitată, Curtea a reținut că, potrivit art. 51 alin. (8) din Legea nr. 94/1992, auditorii publici externi sunt persoane care efectuează activități specifice Curții de Conturi, cele care îndeplinesc și alte atribuții legate strict de funcția de control, cele care sunt asimilate auditorilor publici externi, precum și persoanele care dețin funcțiile de conducere de director, director adjunct, șef serviciu/șef oficiu regional de audit și șef birou din structurile de specialitate ale Curții de Conturi și ale Autorității de Audit. De asemenea auditorii publici externi sunt supuși incompatibilităților prevăzute de Codul etic al profesiei [art. 51 alin. (1)].

22. Având în vedere cadrul legislativ în materie cu privire la pensiile de serviciu, în general, și, în mod concret, cu privire la pensiile de serviciu ale auditorilor publici externi ai Curții de Conturi, instanța de contencios constituțional a observat că, în dinamica legislativă, acesta a fost supus unor modificări, completări, abrogări și ulterior a avut loc reintroducerea acestor pensii de serviciu în Legea nr. 94/1992, operațiune care s-a realizat prin Legea nr. 7/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 41 din 19 ianuarie 2016, fiind reintroduse la art. 51 din Legea nr. 94/1992 prin art. I pct. 2 din Legea nr. 7/2016. Prin noua configurație legislativă s-a prevăzut, ca regulă generală, că persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern pe o durată de cel puțin 14 ani în cadrul Curții de Conturi beneficiază, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din baza de

calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare (veniturile care constituie baza de calcul al pensiei de serviciu nu includ sporul de risc și suprasolicitarea neuropsihică de 50% și nici majorarea de până la 75% din salariul de bază, câștigate în instanță) [art. 51 alin. (2)]. Totodată, prin același cadru legislativ s-au prevăzut, cu titlu de excepție, și alte situații în care persoanele ce au îndeplinit funcția de auditor public extern la Curtea de Conturi, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, pot beneficia de pensia de serviciu.

23. Curtea a observat că în succesiunea în timp a legislației în materia pensiei de serviciu pentru auditorii publici externi ai Curții de Conturi s-au creat diferite ipoteze prin care această categorie a beneficiat și beneficiază, după caz, de un asemenea sistem de pensii de serviciu, desigur cu îndeplinirea anumitor condiții stabilite prin normele legale de către legiuitor. Prin urmare, în ceea ce privește aspectele referitoare la persoanele ce intră sub incidența Legii nr. 94/1992, în general, precum și la cele care beneficiază de pensia de serviciu în virtutea acestei legi, Curtea a reținut că acestea sunt chestiuni ce țin de îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege în decursul timpului, fiecare având particularitatea sa, iar interpretarea și aplicarea acestor norme în spețe concrete sunt de competența celor îndrituiți cu verificarea îndeplinirii condițiilor necesare în vederea stabilirii în concret a situațiilor ce se circumscriu normelor legale în materie, desigur având în vedere întreg cadrul legislativ.

24. Din perspectiva criticilor formulate în speță, Curtea reține că, în esență, autorii excepției de neconstituționalitate invocă instituirea unui tratament discriminatoriu între auditorii publici externi aflați într-o situație identică din punctul de vedere al vechimii la Curtea de Conturi [minimum 4 ani, conform art. 51 alin. (3) din Legea nr. 94/1992], tratament generat de locul în care își desfășurau activitatea la momentul ieșirii la pensie.

25. În acest context, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii este respectat doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și, deci, instituirea aceluiași regim juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat (Decizia nr. 192 din 31 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 21 iunie 2005). Ar fi contrar principiului egalității în fața legii să se pretindă uniformitate acolo unde există diferențe clare și obiective de situație sau, după caz, de regim juridic aplicabil (Decizia nr. 782 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 406 din 15 iunie 2009). Or, în cazul de față, este vorba despre situații diferite, și anume situația persoanelor care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, aveau funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi, comparativ cu cea a foștilor auditori publici externi care, la data pensionării, au avut ori au o altă ocupație.

26. De altfel, atât prin jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 545 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 6 iulie 2011), cât și prin cea a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 28 octombrie 1987, pronunțată în *Cauza Inze împotriva Austriei*, paragraful 41), s-a statuat că dreptul de a nu fi discriminat, garantat de

Constituție, respectiv de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a exista justificări obiective și rezonabile, ci și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără a exista justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite.

27. Referitor la problema de drept supusă controlului, Curtea observă că aceasta a făcut obiectul analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, care s-a pronunțat cu privire la aspectele criticate, prin Decizia nr. 31 din 7 decembrie 2020 referitoare la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 51 alin. (2) teza întâi, alin. (3), alin. (8), alin. (9), alin. (11) și alin. (14) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 150 din 15 februarie 2021. Astfel, la paragrafele 139—140 din cuprinsul deciziei precitate, s-a reținut că ipoteza art. 51 alin. (2) din Legea nr. 94/1992 se suprapune perfect cu cea din art. 2 lit. a) din Normele cu privire la stabilirea pensiei de serviciu conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 7/2016 și prin Legea nr. 145/2017, aprobate prin Ordinul președintelui Curții de Conturi și al președintelui Casei Naționale de Pensii Publice nr. 285/138/2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 18 aprilie 2016, care se referă la „auditorii publici externi care îndeplinesc condițiile de pensionare (...) și care au realizat în cadrul Curții de Conturi, în această calitate, o vechime în specialitate de 14 ani sau mai mult”. Instanța supremă a reținut că dispoziția legală enunțată folosește termenul de „auditor public extern”, ceea ce presupune că solicitantul pensiei de serviciu ocupă această funcție la data pensionării, în timp ce, pentru categoria celor care aveau altă ocupație la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare, face vorbire despre „persoanele” care, la data respectivă, pretind acordarea pensiei de serviciu — art. 2 lit. c) din normele mai sus amintite.

28. Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat, de asemenea, că în cuprinsul art. 51 alin. (3) din Legea nr. 94/1992, legiuitorul a prevăzut, cu titlu de excepție, că „de pensia de serviciu prevăzută la alin. (2) beneficiază și persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, din care la Curtea de Conturi minimum 4 ani, caz în care cuantumul pensiei prevăzut la alin. (2) va fi micșorat cu 1% pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 14 ani”. La paragrafele 142—148 din decizia mai sus menționată, instanța supremă a reținut că „dificultatea interpretării normei din alin. (3), în sensul de a se stabili dacă se aplică sau nu și celor care aveau altă ocupație [art. 51 alin. (8)] sau erau pensionari pentru limită de vârstă la data cererii de acordare a pensiei de serviciu [art. 51 alin. (11)], în ambele cazuri pentru o vechime în specialitate la Curtea de Conturi mai mare de 4 ani, dar inferioară celei de 14 ani, rezidă din folosirea greșită a semnului de punctuație virgulă în cuprinsul alin. (3), care delimitează funcția ocupată de persoanele ce solicită acest tip de pensie, cea de «auditor public extern», și momentul la care o pot pretinde, respectiv la «îndeplinirea condițiilor standard de pensionare».” Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că în accepțiunea celor care au o vechime cuprinsă între 4 și 14 ani și care nu mai aveau calitatea de auditor public extern la data